

RADNO OSPOSOBLJAVANJE ZA POSLOVE SERVIRA/ SERVIRKE

Posebni programi za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnoga života i rada uz individualizirane postupke

(1. godina)

Interni radni udžbenik

**Nataša Tomljanović, prof.reh.,
savjetnica**

IZ SADRŽAJA:

SERVIR/KA

- SERVIRKA I SERVIR
- PRAVILA I SAVIJETI KOJE BI SVAKI SERVIR/KA I KONOBAR/ICA MORAO PRATITI I POŠTIVATI
- LJUBAZNOST U KOMUNIKACIJI

RESTORANI

- RESTORAN
- GOSTIONICA
- ZDRAVLJAK
- ZALOGAJNICA
- PEČENJARNICA
- OBJEKT BRZE PREHRANE ILI FAST FOOD
- PIZZERIA
- BISTRO
- SLASTIČARNICA

KRUPAN INVENTAR U UGOSTITELJSTVU

- NAMJEŠTAJ U UGOSTITELJSTVU
- UREĐAJI I APARATI U UGOSTITELJSTVU
- UGOSTITELJSKA KOLICA

SITNI INVENTAR U UGOSTITELJSTVU

- PORCULAN
- STAKLENI INVENTAR
- PRIBOR ZA JELO
- UGOSTITELJSKI TEKSTIL
- MALI STOLNI INVENTAR
- KUHINJSKO POSUĐE ZA SERVIRANJE

OBROCI U DANU

- DORUČAK, RUČAK, VEČERA, ZAJUTRAK, UŽINA
- SERVIRANJE DORUČKA U RESTORANIMA
- SERVIRANJE RUČKA I VEČERE U RESTORANIMA
- SERVIRANJE STOLA U RESTORANIMA ZA MEĐUOBROKE

GDJE SE ŠTO SERVIRA NA STOLU

ŠTO NAM PRIBOR GOVORI

DIJELOVI OBROKA U RESTORANIMA

- PREDJELO
- GLAVNO JELO
- DESERT

SVAKODNEVNO POSTAVLJANJE STOLA

- SERVIRANJE STOLA ZA SLIJED JELA
- POSTAVLJANJE STOLA PO BONTONU, ZA SVEČANU VEČERU

ŠTO SERVIRAMO ZA POJEDINA JELA

- TABLICE ZA PRAKTINU VJEŽBU

UVJEŽBAVAMO POSTAVLJANJE STOLA

MENI ILI JELOVNIK

- PRIMJER JELOVNIKA

UGOSTITELJSKI OBJEKTI

SERVIRKA I SERVIR

Što je to servirka ili servir?

Servirka ili servir je zanimanje.

Što radi servir ili servirka?

Servirka ili servir (kako samo ime zanimanja govori) serviraju stolove prije jela i za jelo, serviraju hranu i piće, raspremaju stolove nakon jela.

Gdje rade serviri i servirke?

Servirke ili serviri rade u restoranima.

Pokraj svake slike napiši što servir i servirka radi!

PRAVILA I SAVJETI KOJE BI SVAKI SERVIR/KA I KONOBAR/ICA MORAO PRATITI I POŠTOVATI

SERVIRI/KE I KONOBARI/CE U RESTORANIMA I KAFIĆIMA, BILO U HOTELIMA ILI SAMOSTALNIM UGOSTITELJSKIM OBJEKTIMA OBAVEZNO MORAJU

PAZITI NA SVOJ IZGLED I PONAŠANJE.

- REDOVNO ODRŽAVANJE OSOBNE HIGIJENE JE OBAVEZNO! RUKE SU NAJVAŽNIJE I NJIM SE MORA POSVETITI NAJVIŠE PAŽNJE (UREDNI NOKTI I ČISTE RUKE).

- RADNA UNIFORMA MORA BITI UREDNA , ČISTA, BEZ I JEDNE MRLJICE.DRŽANJE TIJELA MORA BITI PRAVILNO.

- OBUĆAMORA BITI ČISTA, ISPOLIRANA, NEUPADLJIVA I UDOBNA.

- MUŠKARCI TREBAJU BITI UVIJEK SVJEŽE OBRIJANI ILI UREDNO ODRŽAVANE BRADE

- ŽENE NE SMIJU PRETJERIVATI SAŠMINKOM. NAKIT TREBA BITI NEUPADLJIV.

- NE SMIJU SE KORISTITI JAKI PARFEMI I DEZODORANSI JER MOGU BITI ODBOJNI GOSTIMA. ATAKOĐER, TREBA PRIPAZITI DANE IZBIJE NEUGODAN MIRIS ZNOJA.

- TREBA IZBJEGAVATI LOŠE NAVIKE: ČEŠKANJE, PROVLAČENJE PRSTIMA KROZ KOSU ILI IGRANJE KOSOM, ČAČKANJE NOSA, PUCKETANJE PRSTIMA...

- UVIJEK TREBA KORISTITI OSMIJEHI BITI LJUBAZAN

Izradili:

Ivan Šušak, Ivan Markanović i učiteljica Nataša

LJUBAZNOST U KOMUNIKACIJI

Promotri slike i opiši ih! Opiši izraz lica konobara.

Što misliš, što konobari na fotografijama govore gostima. Napiši!

RESTORANI

Restoran je ugostiteljski objekt u kojem se pripremaju i poslužuje hrana i piće po izboru gosta.

Vrste restorana: 1. restorani, 2. gostionice, 3. zdravljaci, 4. zalogajnice, 5. pečenjarnice, 6. pizzerije, 7. bistro, 8. slastičarnice i 9. objekti brze prehrane. (Prema Pravilniku o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata)

1. RESTORAN

Restoran – ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju topla i hladna jela koja zahtijevaju složeniju pripremu, te ostala jela i slastice, uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici.

Restoran može biti klupskog tipa (npr. za zaposlenike nekog poduzeća, učenike i studente ili članove nekog kluba).

Za restorane uređene za održavanje svečanosti i sličnih povremenih događanja za veći broj gostiju može se koristiti i drugi odgovarajući komercijalni naziv npr. banket/restoran (npr.kod svadbi)

2. GOSTIONICA

Gostionica – ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju gotova uobičajena domaća topli i hladni jela, te uslužuju pica, pripremaju i uslužuju napici.

U gostionici gostima se mogu pružati i usluge smještaja u sobama. Gostionica može imati najviše 7 soba.

3. ZDRAVLJAK

Zdravljak – ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju mliječna topla i hladna jela i napitci i uslužuju bezalkoholna pića. Mogu se pripremati i usluživati slastice i jela koja ne zahtijevaju složeniju pripremu. Iznimno, umjesto naziva vrste »zdravljak« mogu se koristiti i drugi komercijalni nazivi ovisno u pretežitosti jela koja se pripremaju u ugostiteljskom objektu.

4. ZALOGAJNICA

Zalogajnica – ugostiteljski objekt u kojem se na očigled gostiju pripremaju i uslužuju jela i napici, te uslužuju pića. Iznimno, umjesto naziva vrste »zalogajnica« može se koristiti i komercijalni naziv »snack«.

5. PEČENJARNICA

Pečenjarnica – ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju pečena jela, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i napici. Iznimno, umjesto naziva vrste »pečenjarnica« može se koristiti i naziv kao npr. »grill« i sl.

6. OBJEKT BRZE PREHRANE ILI FAST FOOD

Objekt brze prehrane (fast food) – ugostiteljski objekt u kojem se pripremaju jednostavna jela koja se pripremaju i uslužuju na jednostavan i brz način, a koriste se za brzu konzumaciju (npr. pizza, razne vrste burgera, slane i pržene ribe, pržene lignje, topli i hladni sendviči, salate, prženi krumpir, hot dog i sl.), a mogu se pripremati i usluživati pića i napici te sladoled.

7. PIZZERIA

Pizzeria – ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju pizze, te uslužuju pića, a mogu se pripremati i usluživati i druga jela od tjestenine i napici.

8. BISTRO

Bistro – ugostiteljski objekt u kojem se pretežito pripremaju i uslužuju jednostavna hladna i topla jela, te uslužuju pića i pripremaju i uslužuju napici.

9. SLASTIČARNICA

Slastičarnica – ugostiteljski objekt u kojemu se pripremaju i uslužuju slastice (kolači, sladoled i sl.), a mogu se pripremati i usluživati napici, te usluživati bezalkoholna pića.

Slastičarnica je i ugostiteljski objekt u kojemu se priprema i uslužuje samo sladoled. Iznimno slastičarnica je i ugostiteljski objekt u kojemu se slastice samo uslužuju gostima, a mogu se pripremati i usluživati napici te usluživati bezalkoholna pića.

KRUPAN INVENTAR U UGOSTITELJSTVU

Krupan inventar obuhvaća:

- nameštaj, stolovi, stolice, garniture, ormari,
- razni uređaji i aparati kao što su rashladni uređaji, aparati za kavu, ledomat, razne vrste izložbenih i rashladnih vitrina,
- ugostiteljskih kolica (za sir, flambiranje, vino, hladna predjela i dr.) itd.

Kрупни inventar u ugostiteljstvu

NAMJEŠTAJ U UGOSTITELJSTVU

- stolovi
- stolice
- garniture
- ormari

Zapiši, koji ugostiteljski namještaj prepoznaješ!

Krupni inventar u ugostiteljstvu

UREĐAJI I APARATI U UGOSTITELJSTVU

Rashladni uređaji

Aparati za kavu

Ledomat

Izložbene i rashladne vitrine

Krupni inventar u ugostiteljstvu

UGOSTITELJSKA KOLICA

SITNI INVENTAR U UGOSTITELJSTVU

- porculan
- pribor za jelo
- čaše, stakleni inventar
- ugostiteljski tekstil
- kuhinjsko posuđe
- mali stolni inventar

Sitni inventar u ugostiteljstvu

PORCULAN

Imenuj porculansko posuđe koje je na fotografiji!

Napiši vrste tanjura: _____

Napiši vrste šalice: _____

Porculanske posude: _____

Porculanski vrčevi: _____

Ostalo porculansko posuđe: _____

Sitni inventar u ugostiteljstvu

STAKLENI INVENTAR

STAKLO ZA UGOSTITELJSTVO

ČAŠE ZA VINO, ŠAMPANJAC, KOKTELE, APERITIV, PIVO

ČAŠE ZA VODU, SOK, KRATKA PIĆA, TEKILU, VISKI

DEKANTERI, BOKALI, ČOKANJI, PEPELJARE

Imenuj stakleni inventar iz restorana.

Zaokruži stakleni inventar u koji se serviraju voćne salate, sladoled, crvenom bojom!

Zaokruži staklenu posudu za led plavom bojom!

Zaokruži staklenu šalicu za vruće napitke zelenom bojom.

Sitni inventar u ugostiteljstvu

PRIBOR ZA JELO

Imenuj pribor za jelo i zapiši!

Zaokruži pribor za serviranje i objasni čemu služi!

Sitni inventar u ugostiteljstvu

UGOSTITELJSKI TEKSTIL

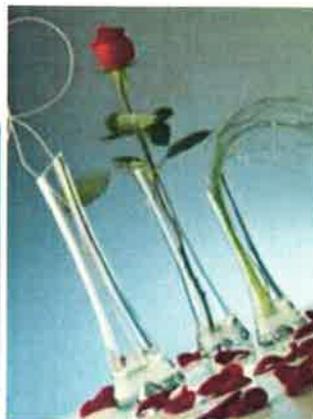
Pronađi i imenuj ugostiteljski tekstil na slici!

Sitni inventar u ugostiteljstvu

MALI STOLNI INVENTAR

Imenuj i napiši ispod svake slike što predstavlja

Sitni inventar u ugostiteljstvu

KUHINJSKO POSUĐE ZA SERVIRANJE

Obroci u danu

U danu imamo 3 glavna, važna obroka i 2 međuobroka.

Glavni obroci:

1. DORUČAK

2. RUČAK

3. VEČERA

Međuobroci:

1. ZAJUTRAK

2. UŽINA

Što se obično jede za glavne obroke i međuobroke?

Što svakodnevno serviramo za školsku marendu i ručak u blagovaonici?

OBROCI U DANU

U hotelskim restoranima poslužuju se 3 obroka.

1. DORUČAK

Nabroji, što vidiš na slici!

Napiši, što se sve poslužuje za doručak u hotelskim restoranima!

2. RUČAK i 3. VEČERA u hotelskim restoranima se ne razlikuju puno. Najčešće se u okviru obroka poslužuje slijed jela. Napiši koji je slijed jela u okviru jednog obroka!

2. RUČAK

Nabroji koju hranu vidiš na slici!

3. VEČERA

Napiši što se sve poslužuje za ručak u hotelskim restoranima!

SERVIRANJE DORUČKA U RESTORANIMA

Za doručak se poslužuje specifična hrana i piće.

Hrana: slatki i slani namazi, naresci (salame i sirevi), jaja, voće...

Napici: kava, čajevi, sokovi, kakao

Posuđe koje se servira za hranu: veliki tanjuri, mali tanjuri, porculanski držači za jaja...

Posuđe za pića i napitke: čaše, šalice

Pribor za jelo: noževi, vilice, žličice

Navedimo primjere koju ćemo hranu na koje posuđe servirati.

Navedimo primjere u koje ćemo posuđe servirati napitke.

SERVIRANJE RUČKA I VEČERE U RESTORANIMA

Ručak i večera su zbog hrane koja se poslužuje u restoranima vrlo slični.

Hrana koja se poslužuje: topla i hladna predjela (naresci, pašte, rižota, juhe), mesa, ribe, povrće, deserti...

Pića i napici koja se poslužuju: sokovi, voda, vina, pive

Posuđe za hranu: duboki, plitki, mali tanjuri,

Pribor za jelo: žlice, vilice, noževi, male žličice i vilice

Posuđe za pića: čaše

Navedi primjere koja se hrana i piće u što servira!

Praktična vježba: serviranje stola za razna jela i pića.

Serviranje stola u restoranima za međuobroke

Odgovori na pitanja!

Koliko je obroka u danu? _____

Koji su glavni obroci? _____, _____ i _____.

Koji su međuobroci? _____ i _____

Što se obično jede ili pije za zajutak?

Što se jede za užinu?

U restoranima se najčešće ne servira zajutak i užina. Međutim, ako su u sklopu nekog hotela u smještaju djeca ili grupe ljudi, po dogovoru se u restoranu može servirati poslijepodnevna užina.

Obično se za užinu jede voće, voćna salata, kolač, krema u čaši, puding, kruh s namazom...

Na stol se servira mali tanjurić koji će poslužiti za stavljanje čaše s pudingom ili za serviranje kruha...

Praktični zadaci

Serviraj stol prema zadacima napisanim na ploči!

Pravilo serviranja stola! Obrati pozornost što se stavlja po sredini mjesta, a što sa lijeve i desne strane mjesta!

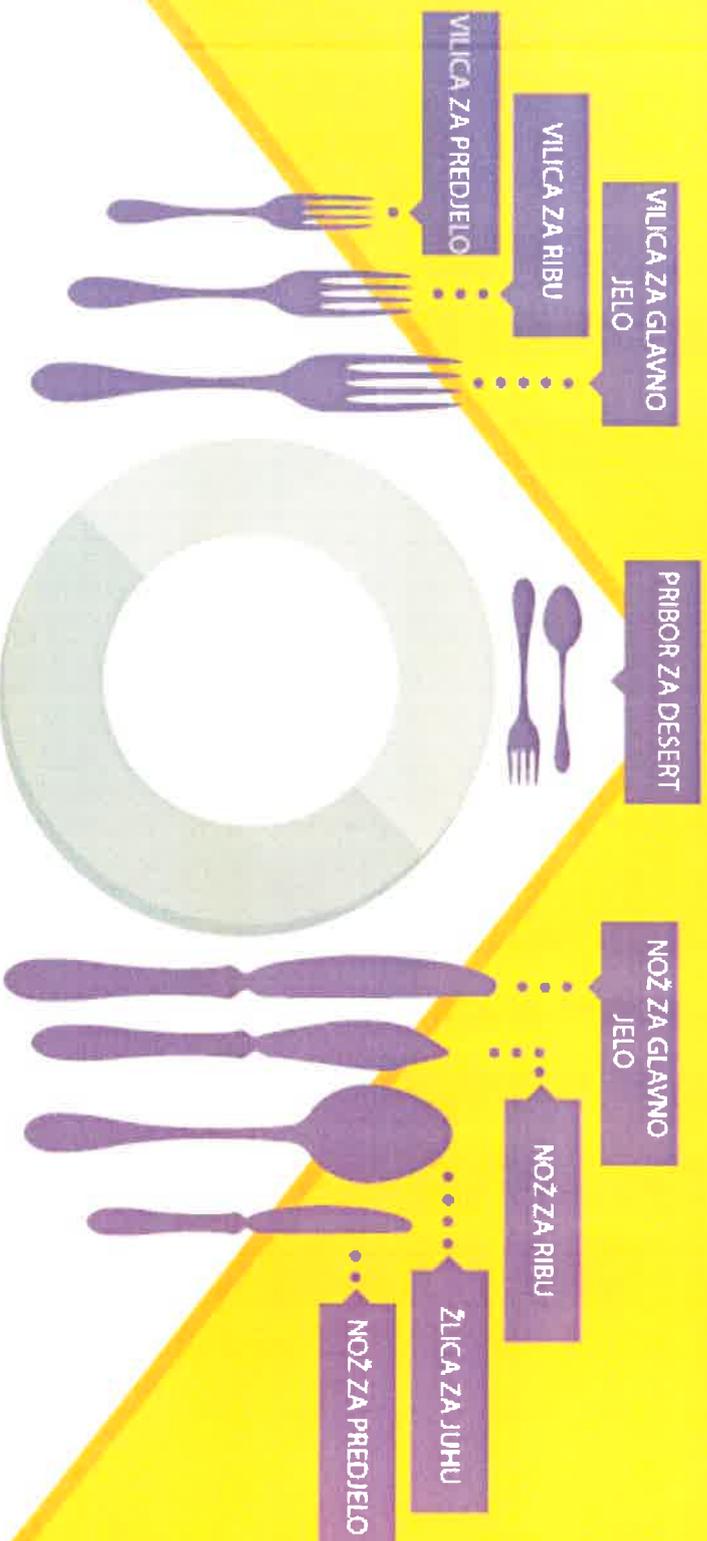
LJEVO

SREDINA

DESNO

KAKO PRIPREMITI STOL ZA VAŠU ZABAVU?

Uživajte u vašoj zabavi i saznajte više ovdje:
<http://bondouelle.hr/feasting/etiquette-at-the-table/>

ŠTO NAM PRIBOR GOVORI?

PAUZA

SPREMNI ZA JOŠ

IZVRSNO

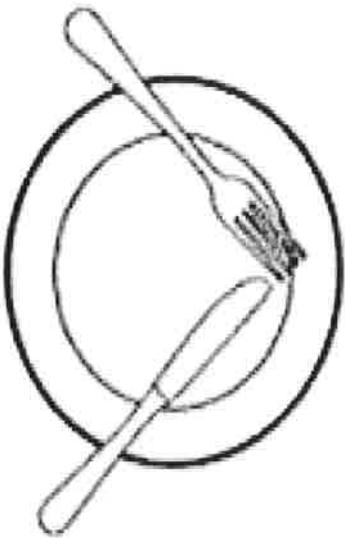
GOTOVO

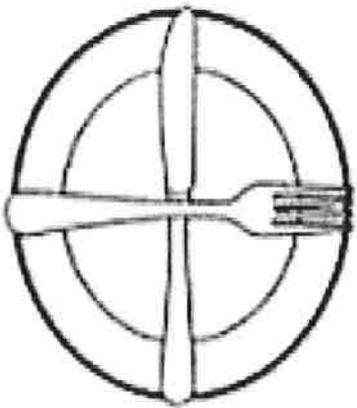
NE SVIDA MI SE

Uživajte u vašoj zabavi i saznajte više
<http://bonduelle.hr/etiquette-at-the-table/>

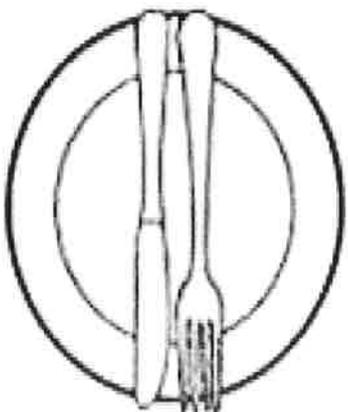

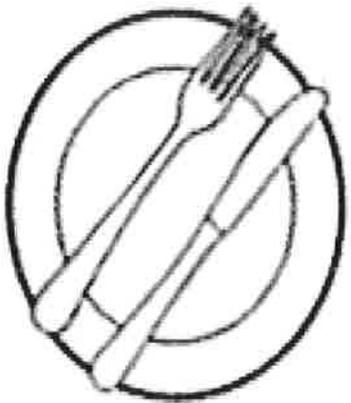
PAUZA

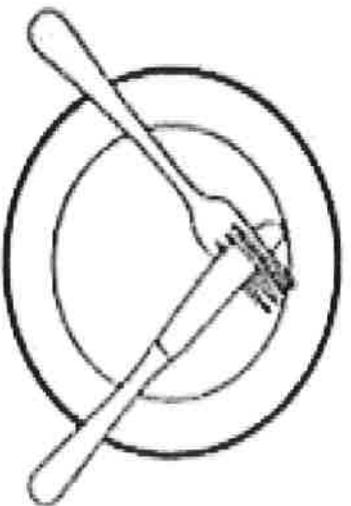
JOS JEDNA
PORCIJA, MOLIM

ODLIČNO

ZAVRSENO

NE SVIDA MI SE

Dijelovi obroka u restoranima

Imenuj jela na slikama. Opiši koje nam posuđe i pribor za jelo treba za svako od dolje navedenih jela!

PREDJELO

Za predjelo se u restoranima obično poslužuju: juhe, naresci, rižota i pašte.

GLAVNO JELO

Za glavno jelo se u restoranima obično poslužuju: mesa i ribe pripremljeni na razne načine s raznovrsnim priložima i salatama.

**GASTRODIVA
ZA RECEPTE SVIJETA**

DESERT

Za desert se u restoranima obično poslužuju: razni kolači i torte, sladoledi, palačinke, voće, razne kreme u čaši...

Izradili:
GABRIELA I ERIK
s učiteljicom Natašom

SVAKODNEVNO POSTAVLJANJE STOLA

Tanjur se postavlja na sredinu.

Salvetu se stavlja s desne strane tanjura, a može se dati mašti na volju te salvetu (ubrus) možemo postaviti na tanjur i presavijati je u različite oblike.

S lijeve strane tanjura stavlja se vilica, a žlica i nož na desnu stranu. Oštrica noža treba biti okrenuta prema tanjuru. Pribor prati redosljed jedenja obroka. Iznad tanjra se servira žličica ili vilica za desert.

Čašu/e postaviti na gornju desnu stranu.

Promotri na slici je li stol serviran prema napisanome! Gdje bi trebalo smjestiti žlicu za juhu?

Serviramo li na isti način svakodnevno stolove u blagovaonici za ručak?

SERVIRANJE STOLA ZA SLIJED JELA

Ponovimo!

Na sredini stolnog mjesta za jednu osobu stavlja se _____.

Desno od tanjura serviraju se _____ i _____.

Lijevo od tanjura servira se _____.

Iznad tanjura se servira pribor za jelo za _____.

Lijevo i iznad tanjura se servira _____.

Desno i iznad tanjura se serviraju _____.

Pribor za jelo se servira prema redoslijedu slijeda jela. Tako se npr. za predjelo najčešće servira juha. Za nju nam treba _____.

Žlicu za juhu serviramo desno od tanjura i to prvu iz vana.

Na slici zaokruži žlicu za prejelohuju!

POSTAVLJANJE STOLA PO BONTONU ZA SVEČANU VEČERU

Kao i kod svakodnevnog postavljanja stola, pribor prati redosljed jedenja obroka. Koristi se s vanjske strane i kreće se prema tanjru tijekom obroka.

Tanjuri se postavljaju na sredinu s najmanjim tanjurom složenim na vrhu. Ovaj način omogućava da se svaki korišteni tanjur ukloni, a ostaju čisti.

Tanjur za kruh postavlja se na vrh lijevo s nožem za maslac ili vilicom koja stoji na njemu.

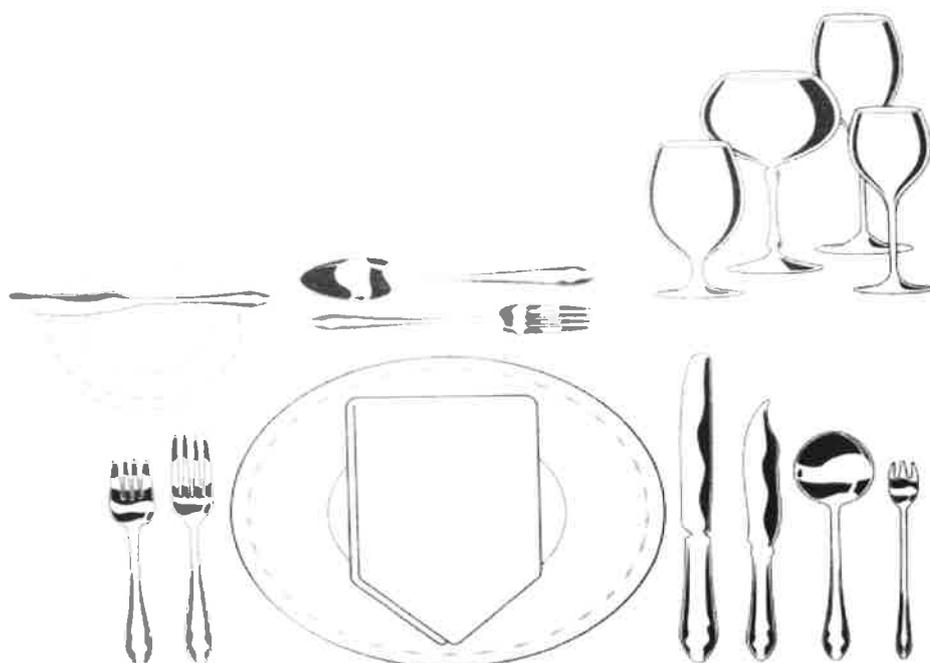
Vilice se postavljaju po veličini na lijevu stranu. Najmanja dolazi s vanjske strane i služi za salatu a iza nje je vilica za glavno jelo.

Nož treba postaviti na desnu stranu sa žlicama. Prvo s vanjske strane dolazi žlica za juhu, a potom žlica za glavno jelo.

Desertnu žlicu i vilicu postavlja se na vrh iznad tanjura.

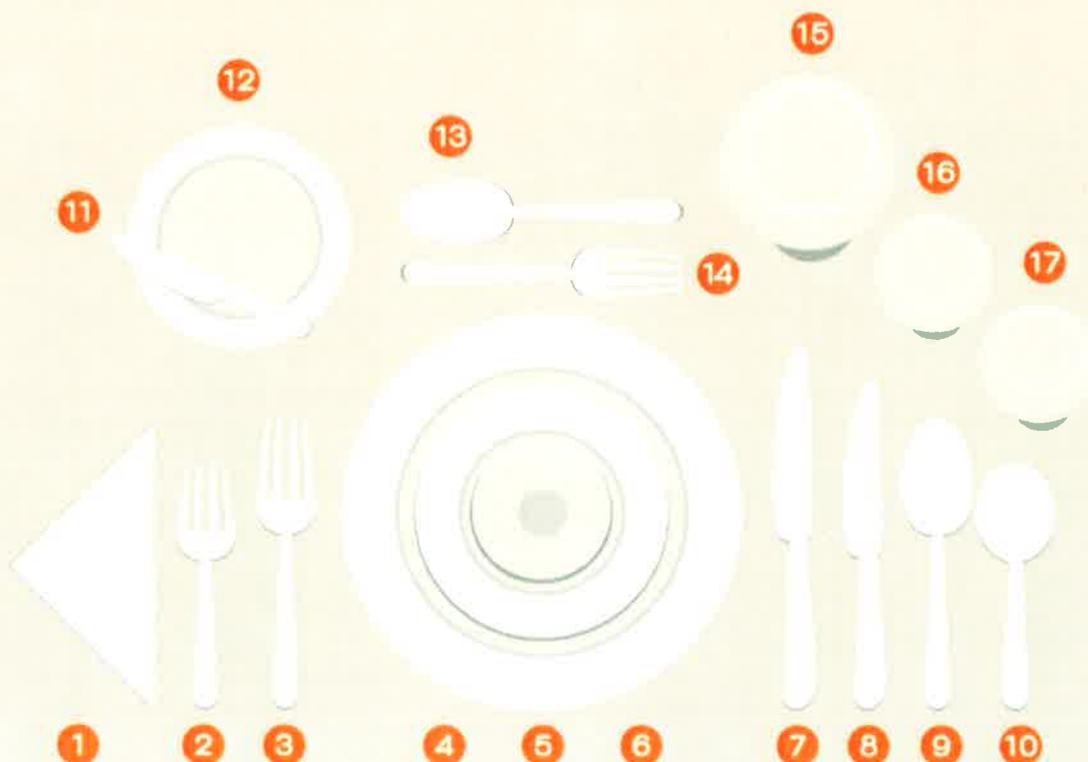
Čaše za crveno ili bijelo vino (ili oboje) i vodu postavlja se na gornju desnu stranu.

Ispravno postavljanje ubrusa za svečanu večeru je na tanjuru. Uz malo mašte mogu se osmisliti razni kreativni oblici.

POSTAVLJANJE STOLA ZA SVEČANU VEČERU

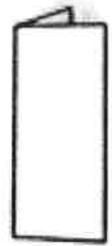
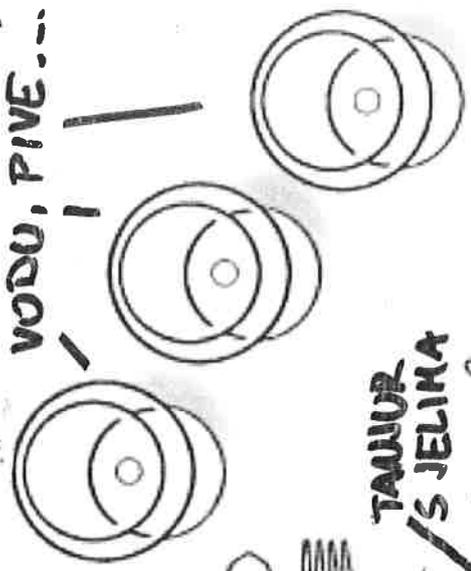
1. UBRUS/ SALVETA	10. ŽLICA ZA JUHU
2. VILICA ZA SALATU	11. NOŽ ZA MASLAC
3. VILICA ZA GLAVNO JELO	12. TANJUR ZA KRUH
4. TANJUR ZA GLAVNO JELO	13. ŽLICA ZA DESERT
5. TANJUR ZA SALATU	14. VILICA ZA DESERT
6. DUBOKI TANJUR ZA JUHU	15. ČAŠA ZA VODU
7. NOŽ ZA GLAVNO JELO	16. ČAŠA ZA CRNO VINO
8. NOŽ ZA SALATU	17. ČAŠA ZA BIJELO VINO
9. ŽLICA ZA GLAVNO JELO	

Dobar tek!

Desno

lijevo

ČAŠE ZA VIKO,
VODU, PIVE...

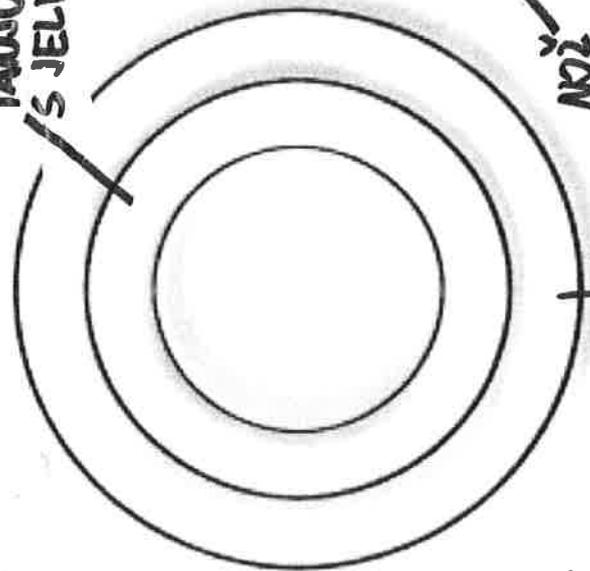

DESSERTNI
PRIBOR

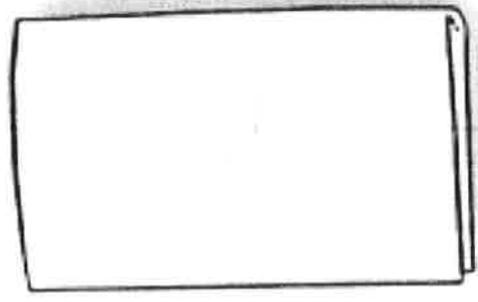
TANJURIC ZA
SALATU I
DESSERT

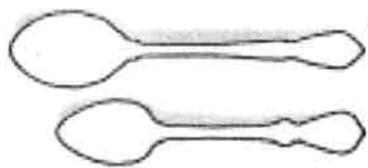
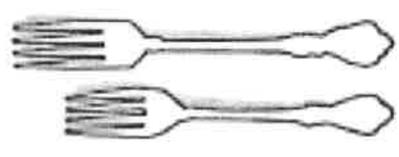
TANJUR
S JELIHA

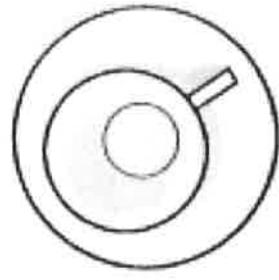
NOŽ
TANJUR NA KOJI
SE SERVIRAJU
SNI TANJURI

VILICE
ZA PREDJELO I
GLAVNO JELO

ŽLICA ZA
JUHU

Uvježbavamo postavljanje stola

- Postavljanje stola za slijed hrane (dijelovi obroka) – juha, glavno jelo i desert

DU – vježbaj kod kuće postavljanje stola za slijed obroka!

JELOVNIK ili MENI KARTA

Gosti koji dođu u restoran mogu naručiti hranu i piće po izboru, a prema ponudi hrane koja se nalazi u JELOVNIKU ili MENI KARTI.

Tarsa j.d.o.o.
Josipa Kulfaneka 10
51000 Rijeka

OIB: 48743955583

IBAN: HR5323400091110838231

MENI 1

★

Pršut, sir

★

Miješano meso s žara

(ćevapčići, pljeskavice, pureći ražnjić, svinjski medaljon, kobasica, pileća krilca s prilogom)

Salata

Domaći kruh

★

Tiramisu

Cijena po osobi: 125,00 kn

MENI 3

★

Pršut, sir, gljive na žaru i palenta sa slanim sirom

★

Teletina i janjetina ispod peke

Krumpir ispod peke

Salata

Domaći kruh

★

Panna cotta od limuna prelivena šumskim voćem

Cijena po osobi: 145,00 kn

Tarsa j.d.o.o.
Josipa Kulfaneka 10
51000 Rijeka
OIB: 48743955583
IBAN: HR5323400091110838231

MENI 6

☆

Pršut, sir, konjski pršut, kulen, kobasica od divljači, kobasica s tartufima,
Ovčji sir, dimljeni sir, slani sir

☆

Beefsteak ,punjeni ramsteak, medaljoni i punjena puretina
Nonina palenta, povrće, pečeni krumpir

Salata

Domaći kruh

☆

Sladoled preliven toplim šumskim voćem
Cijena po osobi: 155,00 kn

MENI 8

☆

Carpaccio od ždrebeće pisanice, tatarski od juneće pisanice

☆

Raviol u vrganjima, Šurlice s tartufima

☆

Janjeći kotleti, Tagliatta a; la Tarsa
Nonina palenta, pečeni krumpir
Domaći kruh

Sladoledna bomba od pistacia
Cijena po osobi: 220,00 kn

Ugostiteljski objekti

Prema tipu i vrstu usluga ugostiteljske objekte možemo podijeliti na:

- **ugostiteljske objekte za pružanje usluge smještaja i**
- **ugostiteljske objekte za pružanje usluga hrane i pića.**

Pored ovih osnovnih usluga, u ugostiteljskim objektima se mogu priređivati i različiti oblici zabave, svečanosti i proslave.

Prema kvaliteti i broju usluga koje pružaju, ugostiteljskim objektima se određuje kategorija. Danas se najčešće za kategorisanje ugostiteljskih objekata koriste 'zvjezdice'. Veći broj zvjezdica naznačava da je usluga kvalitetnija i potpunija (i skuplja).

Neki od ugostiteljskih objekata su hoteli, restorani, kasina i klubovi.

Koje od slika prikazuju ugostiteljske objekte pružanja smještaja (zaokruži crvenom bojom), a koji usluge posluživanja hrane i pića (zaokruži plavom bojom).

